

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Президент Національного університету

«Одеська юридична академія»

академік С.В. Ківалов

2021 року

ВИТЯГ

з протоколу фахового семінару кафедри кримінального права
Національного університету «Одеська юридична академія»
від 22 жовтня 2021 року, № 4

ПРИСУТНІ: д. ю. н., професор, член-кореспондент НАПрН України Стрельцов Є.Л., завідувач кафедри кримінального права, д.ю.н., професор, член-кореспондент НАПрН України Туляков В. О., д. ю. н., доцент Підгородинський В.М., д.ю.н., доцент Полянський С.Ю., д.ю.н., доцент Коломосць Ю.Ю., к. ю. н., доц. Мирошніченко Н. А., к. ю. н., доцент Горбачова І. М., к.ю.н., доцент Чугуніков І. І., к. ю. н., доцент Дмитрук М. М., к. ю. н., доцент Хильченко А. С., к.ю.н., доцент Кузьмін Е.Е., к.ю.н., доцент Степаненко О.В., к.ю.н., доцент Ободовський О.В., к.ю.н., доцент Тавлуй О.В., к.ю.н., доцент Шостак О.М., к.ю.н., доцент Тімофєєва Л.Ю., к.ю.н., асистент Кедик В.П., аспірант А.О. Ісраєлян, лаборант Матвійчук М.П., лаборант Павлова О.С. (всього: 2 члена-кореспондента Національної академії правових наук України, 5 докторів юридичних наук та 11 кандидатів юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право)

ПОРЯДОК ДЕННИЙ: обговорення дисертації аспіранта кафедри Ісраєляна А.О. на тему: «Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим», поданої на здобуття ступеня доктора філософії галузь знань 08 Право за спеціальністю 081 «Право»

СЛУХАЛИ:

1. Виступ аспіранта Ісраєляна А.О. з основними положеннями дисертаційного дослідження.
2. Виступ наукового керівника професора Стрельцова Є.Л. щодо проведеного дисертаційного дослідження.
3. Відповіді аспіранта Ісраєляна А.О. на запитання присутніх щодо змісту роботи.

4. Відгук контрольного рецензента – д.ю.н., професора Тіщенко В.В., зав. кафедрою криміналістики НУ «ОЮА».

5. Відгук контрольного рецензента – к. ю. н., доцента Дмитрука М.М., доцента кафедри кримінального права.

6. Виступи членів кафедри

УХВАЛИЛИ: Дисертацію аспіранта Ісраєляна А.О. «Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії галузь знань 08 Право за спеціальністю 081 «Право», визнати такою, що вирішує складну теоретичну проблему, у якій тема та зміст відповідають паспорту наукової спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право, в зв'язку з чим рекомендувати цю дисертацію до захисту у спеціалізованій вченій раді.

ВИСТУПИЛИ:

1. Ісраєлян А.О., який розкрив актуальність теми, обраної для підготовки дисертації, мету й завдання дослідження, наукову новизну отриманих результатів та їх практичне значення, зазначивши додатково, що у дисертацію були внесені певні зміни та доповнення, з урахуванням попереднього обговорення, в той же час, була надана додаткова аргументація щодо окремих положень дисертації.

А.О. Ісраєлян визначив, що створення та ефективне функціонування системи заходів правового впливу на протиправну поведінку особи є одним із пріоритетних напрямів сучасної кримінально-правової політики України. І хоча покарання й досі залишається найпоширенішим засобом реакції держави на вчинене кримінальне правопорушення та особу, яка його вчинила, доцільність застосування сьогодні в ряді випадків альтернативних кримінально-правових засобів вже не викликає сумніви. Одним із таких засобів є звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Даний вид звільнення є серед іншого проявом в кримінальному праві приватно-правових засад, а також реалізацією таких принципів кримінального права як справедливість, доцільність, гуманізм, економія заходів кримінально-правової репресії.

Формування вітчизняного інституту звільнення від кримінальної відповідальності відбувалось протягом багатьох років. На його становлення впливали національне та зарубіжне законодавство, судова практики, розробки вчених. Водночас поєднуючи в собі ключові характеристики альтернативної реакції держави на вчинення кримінального правопорушення та потенціал відновного правосуддя звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим завжди викликали особливий інтерес в науковців. Адже, будучи абсолютно новим засобом реакції держави на кримінальне правопорушення, застосування звільнення від

кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим є досить ефективним.

Проблематиці звільнення від кримінальної відповідальності присвятили свої дослідження такі вчені, як: Х.Д. Алікперова, П.П. Андрушко, О.Ф. Бантишев, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, Г.Б. Віттенберг, Л.В. Головка, О.М. Готін, М.Є. Григор'єва, Ю.В. Гродецький, О.О. Дудоров, А.В. Єндольцева, О.О. Житний, С.Г. Келіна, О.С. Козак, О.М. Лемешко, В.Т. Маляренко, Ж. В. Мандриченко, А.А. Музика, О.В. Наден, О.В. Перепадя, Р.О. Сабітов, Є.Л. Стрельцов, В.П. Тихий, С.С. Яценко та інші.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є комплексним і системним науковим дослідженням сучасних проблем звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим за кримінальним правом України.

Наукова новизна дослідження розкривається в наступних положеннях, висновках та пропозиціях:

уперше:

обґрунтовано, що звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим є формою реалізації в рамках кримінального закону примирення як засобу вирішення кримінально-правового конфлікту;

доведено необхідність розширення сфери застосування ст. 46 КК України за рахунок нетяжких умисних злочинів, адже в результаті поділу кримінальних правопорушень на основі кримінально-процесуального критерію та «механічних» змін до ст. 46 КК України звузилась сфера застосування звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим;

обґрунтовано, що при прийнятті рішення про звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням із потерпілою заборонено вимагати від особи визнання своєї вини.

удосконалено:

теоретичні положення щодо звільнення від кримінальної відповідальності як багатогранного самостійного інституту кримінального права, який реалізується поза інститутом кримінальної відповідальності, та є заохочувальним заходом кримінально-правового характеру, проявом компромісу в рамках кримінальної юстиції, альтернативною кримінального примусу;

твердження про необхідність законодавчого обмеження можливості повторного звільнення від кримінальної відповідальності строком давності притягнення до кримінальної відповідальності за раніше вчинене кримінальне правопорушення, після набрання законної сили ухвали суду про звільнення особи від кримінальної відповідальності за відповідне кримінальне правопорушення;

питання необхідності закріплення в КК України випадків, коли особа вважається такою, яка вперше вчинила кримінальне правопорушення;

твердження, що суд не в праві відмовити від застосування кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим з причини невідповідності розміру або способу відшкодування наслідкам кримінального правопорушення, якщо потерпілий задоволений відшкодованими збитками або усуненою шкодою;

теоретичні положення щодо особливостей потерпілого неповнолітнього як суб'єкта примирення при звільненні від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим, в напрямку того, що наявність законного представника ніяким чином не виключає реалізацію неповнолітнім права на примирення, адже думка останнього є вирішальною.

дістали подальшого розвитку:

теоретичні положення про ознаки примирення в кримінальному праві; питання щодо доцільності визнання близьких родичів та членів сім'ї суб'єктами примирення в розумінні ст. 46 КК України, якщо в разі вчинення кримінального правопорушення настала смерть особи або особа перебуває у стані, який унеможливорює брати участь у процедурі примирення;

твердження, що до моменту винесення рішення щодо звільнення від кримінальної відповідальності у заявку примирення винного з потерпілим мають бути задоволені всі вимоги потерпілого;

положення про можливість звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим у разі вчинення «двохоб'єктного кримінального правопорушення», яким шкода заподіюється не тільки потерпілому, а й інтересам суспільства чи держави, за умови, що обсяг шкоди не значний.

2. Науковий керівник – д. ю. н., професор Стрельцов Є.Л., який в цілому позитивно оцінив рівень дослідження та підкреслив, що тема дисертації є актуальною, структура роботи – вдала, дослідження вирізняється науковою новизною та має теоретичне і практичне значення, результати дисертації пройшли апробацію, основні висновки, зроблені за результатами дослідження, опубліковані. Дисертаційна робота за глибиною розробки теми, обраною методологією, обсягом використаних джерел, науковим рівнем та значимістю отриманих результатів, розв'язує конкретне наукове завдання та відповідає вимогам, що ставляться до дисертаційних робіт доктора філософії з права.

Запитання дисертанту поставили: д. ю. н., доцент кафедри кримінального права Коломієць Ю.Ю., к. ю. н., д.ю.н., доцент Підгородинський В.М., к.ю.н., доцент Тавлуй О.В., к.ю.н., доцент Ободовський О.В., к.ю.н. асистент В.П. Кедік

3. З відгуками щодо дисертації А.О. Ісраєляна виступили рецензенти: д.ю.н., проф. Тіщенко В.В., к.ю.н., доцент Дмитрук М.М., які в цілому відмітили, що дисертація, представлена А.О. Ісраєлянцем розв'язує

складну наукову проблему стосовно компромісних правових рішень, що знашло своє відображення у тексті цієї наукової праці, наукових публікаціях та пройшло необхідну апробацію, що дозволяє вважати, що це дисертаційне дослідження відповідає необхідним вимогам, що дає їм змогу позитивно оцінити дисертацію «Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим», яка поданої на здобуття ступеня доктора філософії галузь знань 08 Право за спеціальністю 081 «Право»

У подальшому обговоренні дисертації взяли участь:

к. ю. н., доцент кафедри кримінального права к.ю.н. доцент Шостак О.М., к.ю.н., доцент Чугуніков І.В., к.ю.н., к.ю.н доц. Мирошніченко Н.А., які позитивно оцінили рівень цієї наукової роботи за ступень готовності аспіранта А.О. Ісраєляна.

Підводячи підсумки, професорсько-викладацький склад кафедри відмічає, що в цілому дисертація Ісраєляна А.О. відповідає необхідним вимой з філософії права та може отримати кафедральну рекомендацію для подання в спеціалізовану вчену раду.

УХВАЛИЛИ: затвердити такий висновок на дисертацію Ісраєляна Аліка Олександровича на тему: «Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим»:

ВИСНОВОК

**кафедри кримінального права Національного університету
«Одеська юридична академія»**

на дисертацію Ісраєляна Аліка Олександровича на тему: «Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим», подану на здобуття ступеня доктора філософії галузь знань 08 Право за спеціальністю 081 «Право»

Робота виконана на кафедрі кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія».

Науковий керівник – д. ю. н., доктор теології, професор, член-кореспондент НАПрН України, заслужений діяч науки і техніки України Стрельцов Є. Л.

Тему дисертаційного дослідження затверджено на засіданні Вченої ради НУ «ОЮА» затверджена Вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» від 24 жовтня 2019 року, протокол № 2 (зі змінами в 11 жовтня 2019 р., протокол №1).

1. Актуальність теми та її зв'язок із планами наукових досліджень установи полягає у наступному. Створення та ефективне функціонування системи заходів правового впливу на протиправну поведінку особи є одним із пріоритетних напрямів сучасної кримінально-правової політики України. І хоча покарання й досі залишається найпоширенішим засобом реакції держави на вчинене кримінальне правопорушення, доцільність застосування в ряді випадків альтернативних кримінально-правових засобів вважає сьогодні також доцільним. Одним із таких засобів є звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Даний вид звільнення багато в чому є проявом в кримінальному праві приватно-правових засад, а також реалізацією таких принципів кримінального права як справедливість, доцільність, гуманізм, економія заходів кримінально-правової репресії.

Формування вітчизняного інституту звільнення від кримінальної відповідальності відбувалось протягом багатьох років. На його становлення впливали національне та зарубіжне законодавство, судова практики, розробки вчених. Водночас поєднуючи в собі ключові характеристики альтернативної реакції держави на вчинення кримінального правопорушення та потенціал відновного правосуддя звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим, завжди викликали особливий інтерес в науковців. Адже, будучи абсолютно новим засобом реакції держави на кримінальне правопорушення, застосування звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим вважається достатньо ефективним.

Так, проблематиці звільнення від кримінальної відповідальності присвятили свої дослідження такі вчені, як: Х.Д. Алікперова, П.П. Андрушко, О.Ф. Бантишев, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, Г.Б. Віттенберг, Л.В. Головка, О.М. Готін, М.Є. Григор'єва, Ю.В. Гродецький, О.О. Дудоров, А.В. Єндольцева, О.О. Житний, С.Г. Келіна, О.В. Ковітіді, О.С. Козак, О.М. Лемешко, В.Т. Малярєнко, Ж. В. Мандриченко, А.А. Музика, О.В. Надєн, О.В. Перепада, Р.О. Сабітов, Є.Л. Стрельцов, В.П. Тихий, С.С. Яценко та інші.

Дисертація виконано в межах плану науково-дослідної роботи кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія» «Стан, тенденції та перспективи розвитку кримінального права у ХХІ столітті» на 2016–2020 роки як складової плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Стратегія інтеграційного розвитку України: правовий та культурний вимір» на 2016–2020 рр. (державний реєстраційний номер 0116U001842).

2. Наукові задачі, нове вирішення яких отримано у дисертації (мета і завдання дослідження). *Метою роботи* є розробка концептуальних положень науково-прикладної проблеми звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного на основі оновленого законо-

давства України, наукових підходів та узагальнення судової практики.

Відповідно до зазначеної мети сформульовано такі *завдання* дослідження:

систематизувати наукові знання про інститут звільнення від кримінальної відповідальності;

розглянути звільнення від кримінальної відповідальності як інститут кримінального права України та як кримінально-правове поняття;

визначити поняття та значення примирення в аспекті звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку примирення винного з потерпілим;

встановити передумови, підстави та умови звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням з потерпілим;

охарактеризувати кожен з підстав звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим;

визначити особливості суб'єктивного складу звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку примирення винного з потерпілим;

сформувати конкретні пропозиції щодо перспектив вдосконалення положень кримінального законодавства, які регулюють питання звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку примирення винного з потерпілим.

Об'єктом дослідження є правові відносини у сфері звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.

Предмет дослідження – звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим за кримінальним правом України.

3. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є комплексним і системним науковим дослідженням сучасних проблем звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим за кримінальним правом України.

Наукова новизна дослідження розкривається в наступних положеннях, висновках та пропозиціях:

у перше:

обґрунтовано, що звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим є формою реалізації в рамках кримінального закону примирення як засобу вирішення кримінально-правового конфлікту;

доведено необхідність розширення сфери застосування ст. 46 КК України за рахунок нетяжких умисних злочинів, адже в результаті поділу кримінальних правопорушень на основі кримінально-процесуального критерію та «механічних» змін до ст. 46 КК України звузилась сфера застосування звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим;

обґрунтовано, що при прийнятті рішення про звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням із потерпілою заборонено вимагати від особи визнання своєї вини.

удосконалено:

теоретичні положення щодо звільнення від кримінальної відповідальності як багатогранного самостійного інституту кримінального права, який реалізується поза інститутом кримінальної відповідальності, та є заохочувальним заходом кримінально-правового характеру, проявом компромісу в рамках кримінальної юстиції, альтернативною кримінального примусу;

твердження про необхідність законодавчого обмеження можливості повторного звільнення від кримінальної відповідальності строком давності притягнення до кримінальної відповідальності за раніше вчинене кримінальне правопорушення, після набрання законної сили ухвали суду про звільнення особи від кримінальної відповідальності за відповідне кримінальне правопорушення;

питання необхідності закріплення в КК України випадків, коли особа вважається такою, яка вперше вчинила кримінальне правопорушення;

твердження, що суд не в праві відмовити від застосування кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим з причини невідповідності розміру або способу відшкодування наслідкам кримінального правопорушення, якщо потерпілий задоволений відшкодованими збитками або усуненою шкодою;

теоретичні положення щодо особливостей потерпілого неповнолітнього як суб'єкта примирення при звільненні від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим, в аспекті того, що наявність законного представника ніяким чином не виключає реалізацію неповнолітнім права на примирення, адже думка останнього є вирішальною.

дістали подальшого розвитку:

теоретичні положення про ознаки примирення в кримінальному праві;

питання щодо доцільності визнання близьких родичів та членів сім'ї суб'єктами примирення в розумінні ст. 46 КК України, якщо в разі вчинення кримінального правопорушення настала смерть особи або особа перебуває у стані, який унеможливорює брати участь у процедурі примирення;

твердження, що до моменту винесення рішення щодо звільнення від кримінальної відповідальності у заявку примирення винного з потерпілим мають бути задоволені всі вимоги потерпілого;

положення про можливість звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим у разі вчинення «двохоб'єктного кримінального правопорушення», яким шкода заподіюється не тільки потерпілому, а й інтересам суспільства чи держави, за умови, що обсяг шкоди не значний.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, які захищаються.

Аргументація висновків і рекомендацій, наведених у дисертації, є логічною та має переконливий характер. Обґрунтованість висновків і пропозицій дисертаційного дослідження забезпечується: застосуванням необхідного методологічного інструментарію, використанням достатнього обсягу спеціалізованої літератури і матеріалів практики.

Під час дослідження використані філософські, загальнонаукові та приватнонаукові *методи* пізнання правових явищ. Діалектичний метод використовувався у всіх підрозділах роботи під час аналізу теоретичних і прикладних проблем звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. За допомогою системного методу було досліджено положення чинного КК України та інших законодавчих актів у контексті аналізу підстав звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Догматичним методом автор послуговувався під час тлумачення нормативного змісту положень законів. Герменевтичний метод використовувався під час розробки пропозицій щодо уніфікації термінології, а також формулюванні пропозицій змін до КК України. Широко використовувалися також методи вивчення документів і статистичний метод. За допомогою методу моделювання, автором ініційовані законодавчі новели, що можуть використовуватися для вдосконалення положень КК України у сфері звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим, а також сформульовані пропозиції, спрямовані на вдосконалення відповідної судової практики.

Емпіричну базу дослідження становлять: результати вивчення та узагальнення судової практики у справах про звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим, що були розглянуті судами України; узагальнення судової практики, здійснені Верховним Судом України.

5. Наукове та практичне значення одержаних результатів у тому, що висновки та пропозиції дисертанта можуть бути використані у:

у науково-дослідній сфері для подальших теоретичних досліджень та удосконалення інституту звільнення від кримінальної відповідальності;

у правотворчій сфері у процесі подальшого вдосконалення кримінального законодавства України щодо інституту звільнення від кримінальної відповідальності, а також при розробці правових актів, пов'язаних з інститутом примирення сторін;

у правозастосовній практиці для формування єдиної судової практики застосування звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим;

у навчально-методичній роботі при підготовці підручників, навчальних посібників та науково-методичних рекомендацій з кримінального права, що підтверджується відповідними актами впровадження.

6. Особистий внесок здобувача.

Дисертація є самостійною науковою працею, всі результати представлені роботи, сформульовані у ній висновки, положення та рекомендації обґрунтовано на основі особистих досліджень автора.

Публікації. Основні положення та висновки дисертаційного дослідження викладено у десяти публікаціях, у тому числі, чотирьох наукових статтях, опублікованих у фахових виданнях з юридичних наук, перелік яких затверджено МОН України, двох статтях, опублікованих у зарубіжних виданнях, та чотирьох тезах доповідей на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

7. Апробація результатів дослідження.

Результати дослідження дисертаційної роботи апробовані під час обговорення дисертації та окремих її розділів на засіданнях кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія». Основні положення, теоретичні і практичні висновки дисертаційної роботи були викладені у 4 доповідях на міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема: «Правове життя сучасної України» (м. Одеса), «Політико-правова доктрина державного суверенітету в умовах глобалізації» (м. Одеса), «Юриспруденція в сучасному інформаційному просторі:» (м. Київ), «Кримінальне правопорушення: національний та зарубіжний вимір» (м. Одеса).

8. Оцінка мови і стилю дисертації.

Мова і стиль дисертації відповідають вимогам, які ставляться до наукових робіт такого рівня.

9. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається на захист.

Дисертаційне дослідження повністю відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) від 23 березня 2016 року, № 261 (зі змінами та доповненнями згідно Постанови КМ від 3 квітня 2019 р., 283), а її зміст дисертації відповідає паспорту наукової спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок щодо дисертації Ісраєляна Аліка Олександровича на тему: «Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим».

2. Визнати, що тема і зміст дисертації відповідають паспорту наукової спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право.

3. Рекомендувати дисертацію Ісраєляна Аліка Олександровича на тему: «Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим», подану на здобуття ступеня доктора філософії галузь знань 08 Право за спеціальністю 081 «Право» до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді. кандидата юридичних наук, до захисту у спеціалізованій вченій раді Д 41.086.03 Національного університету «Одеська юридична академія».

Висновок схвалено одногolosно.

Рецензенти:

доктор юрид. наук, професор, зав. кафедри криміналістики
НУ «ОЮА»

В.В. Тищенко

кандидат юрид. наук, доцент, доцент кафедри кримінального
права НУ «ОЮА»

М.М. Дмитрук